

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ (HE 61/2020 vp; Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi väliaikaisista poikkeuksista työttömyysturvalakiin co-vid-19-epidemian vuoksi)

Koronakriisin vaikutukset käsittelyaikoihin koskee lähes kaikkia työttömyyskassoja. Koska käsittelyssä oleva hallituksen esitys on erittäin tärkeä toimeenpanon kannalta, allekirjoittaneet työttömyyskassat haluavat esittävät lausuntonaan kunnioittavasti seuraavaa.

Työttömyysturvan päivärahan hakemukset määrä on lähtenyt jo heti ensimmäisten rajoitteiden jälkeen suureen kasvuun eräissä työttömyyskassoissa, ainakin palvelualat ja yleinen työttömyyskassa. Tällä hetkellä hakemusmäärät ovat lähteneet merkittävään kasvuun myös isoissa työalakohtaisissa työttömyyskassoissa, kuten teollisuus, rakentaminen, julkinen puoli ja kuljetus. Hallituksen esityksessä esitetyt keinot sujuvoittaa hakemusten käsittelyä ovat tarpeellisia, mutta ne ovat valitettavasti riittämättömiä maksatuskriisistä selviämiseksi. Tästä syystä olemme erittäin huolestuneita siitä, saadaanko ansiopäivärahahakemukset kohtuullisessa ajassa käsiteltyä ja päivärahat maksettua koronakriisin aikana ja sen jälkeen. Koronakriisin vaikuttaa hakemusten määriin ja hakemusten käsittelyaikoihin pitkälle tästä eteenpäin, arviomme mukaan tulevaan vuodenvaihteeseen 2021 ja pidemmällekin. Talouden toipumisen voidaan arvioida olevan hidasta akuutista koronakriisistä selviytyttyämme. Tästä syystä nyt on tehtävä kaikki mahdollinen päivärahahakemusten käsittelyn sujuvoittamiseksi.

Hallituksen esityksessä todetaan: ”Tulorekisterin käytettävyyttä heikentää se, että sen pakolliset tuloa koskevat tiedot sisältävät myös palkkaerät, joita ansiopäivärahan määrän perusteena olevassa palkassa ei huomioida. Toisaalta se, että työttömyyskassan on ansiopäivärahaa määritellesään tehtävä palkkasummasta eri tulolajien mukaisia vähennyksiä, on työvaihe, joka hidastaa etuus-hakemusten käsittelyä. Kun ansiopäivärahaa koskevien hakemusten määrän odotetaan kasvavan voimakkaasti, ja kun joukossa on runsaasti hakijoita, joilla ansiopäivärahan määrä on laskettava ja palkkatiedot tarvitaan, tulorekisterin tietosisällön nykyistä parempi hyödynnettävyys nopeuttaisi hakemusten käsittelyä.”

Myös meidän näkemyksemme mukaan tulorekisterin tietojen hyödyntäminen nopeuttaa ansiopäivärahahakemusten käsittelyä. Tulorekisterin hyödyntäminen automatisoimalla toimintoja ei edellytä laajamittaista henkilökunnan koulutusta eikä merkittäviä järjestelmämuutoksia. Tulorekisterin hyödyntäminen on mahdollista ja tarpeellista jo koronakriisin aikana. Tulorekisterin hyödyntäminen hallituksen esityksessä mainitulla tavalla edellyttää kuitenkin sen mahdollistamista lainsäädännössä.

Jotta tulossa olevat suuret hakemusmäärät saadaan mahdollisimman nopeasti käsiteltyä, on tulorekisterin hyödyntämisen valmistelua jatkettava pikaisesti hallituksen esityksessä esitetyltä pohjalta niin, että tulorekisteriä voidaan hyödyntää ansiopäivärahan tason määrittelyssä mahdollisimman nopeasti vielä ennen tulevaa kesää.

Helsingissä 28. huhtikuuta 2020

Julkisten ja hyvinvointialojen työttömyyskassa

Rakennusalan työttömyyskassa

Sähköalojen työttömyyskassa

Teollisuuden työttömyyskassa

Yhteystiedot:

kassanjohtaja Pasi Koskinen, Julkisten ja hyvinvointialojen työttömyyskassa, 050406 3740, pasi.koskinen@jhl.fi

kassanjohtaja Jan Peltonen, Rakennusalan työttömyyskassa, 050 572 0039, jan.peltonen@rakennuskassa.fi

kassanjohtaja Tarja Ojala, Sähköalojen työttömyyskassa, 050 315 6727, tarja.ojala@sahkoliitto.fi

kassanjohtaja Irene Niskanen, Teollisuuden työttömyyskassa, 040 8601637, irene.niskanen@teollisuusliitto.fi